

De onmisbare talenten van neurodiversiteit

Wat is neurodiversiteit?

Neurodiversiteit is...

... de natuurlijke variatie in
onze bedrading, brein en geest

... en dat resulteert in....

... de variatie in onze manier
van denken, voelen,
communiceren, onze energie,
drijfveren en TALENTEN!

Neurotypisch is...

...de maatschappelijk gangbare manier van denken/voelen/communiceren

neuro**divergent** = minder gangbare manier

Naar schatting is 1 op de 5 mensen 'neurodivergent'

Minder gangbaar komt in vele gedaantes...

Autisme	✓	1%
Dyslexie	✓	10%
Synesthesie	✓	4-5%
Bipolair	✓	3%
Hoogbegaafd	✓	2,5%
ADHD	✓	2-3%
Hoogsensitief	✓	20%

Great minds don't think alike. Great minds think differently.

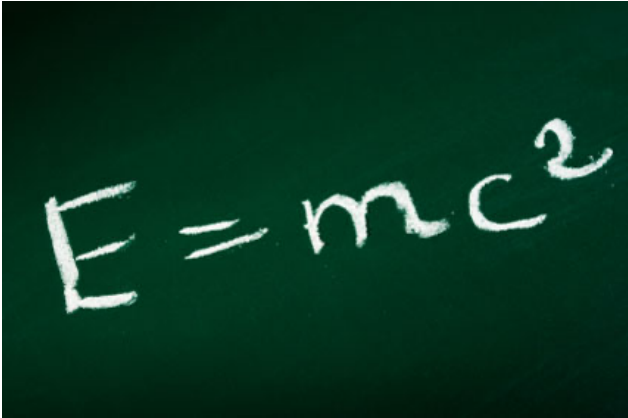

Neurodivergentie is in de evolutie overeind gebleven

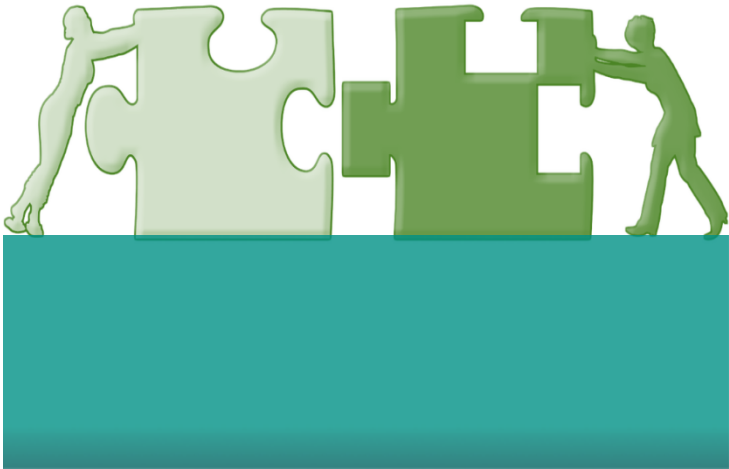

Het enorme potentieel van neurodivergent....

De verontrustende realiteit van neurodivergent

Vaak een **medisch label** en daarmee een stoornis, een diskwalificatie of een handicap, iets wat we moeten oplossen.

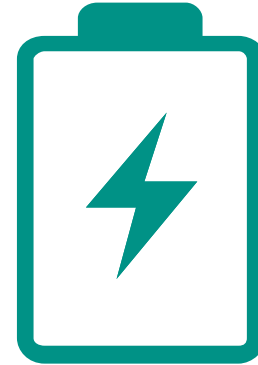
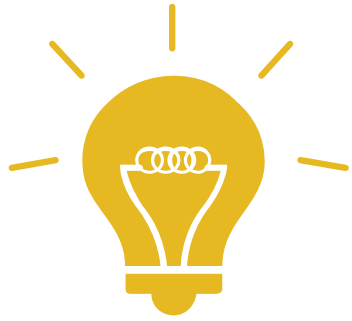
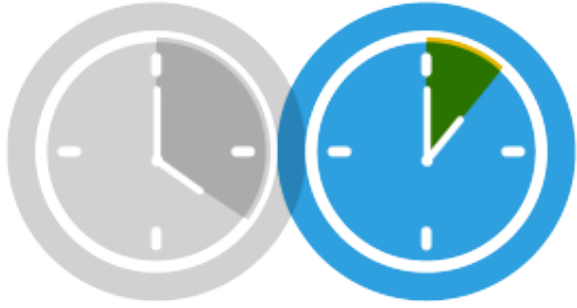
Een **mismatch** met werkomgeving, processen, samenwerking, recruitment, talentontwikkeling, persoonlijkheidstesten en leiderschap die zijn ingericht op de 80% neurotypische mensen

(**als kind al**) horen dat ze ‘te veel’ zijn, ‘vreemd’, ‘moeilijk te volgen’ of zelfs bot door hun manier van denken, hun gedragingen of communicatiestijl.

Het **maskeren** van hun profiel (uit schaamte, vanwege stigma’s of om aan verwachtingen van de omgeving te voldoen) is schadelijk, kost energie, heeft impact op hun kwaliteit van leven en kan leiden tot uitval of vertrek

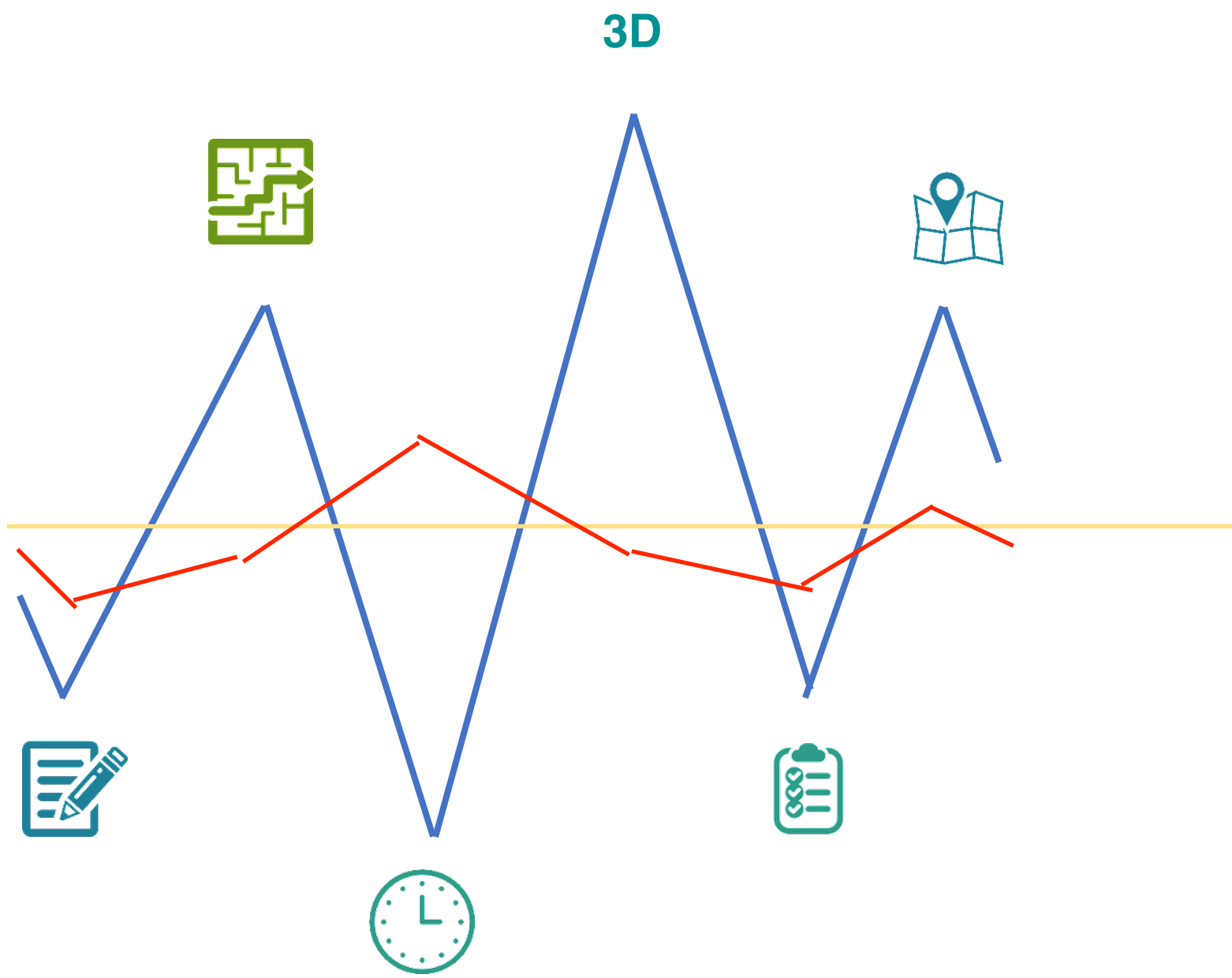

Neurotypical

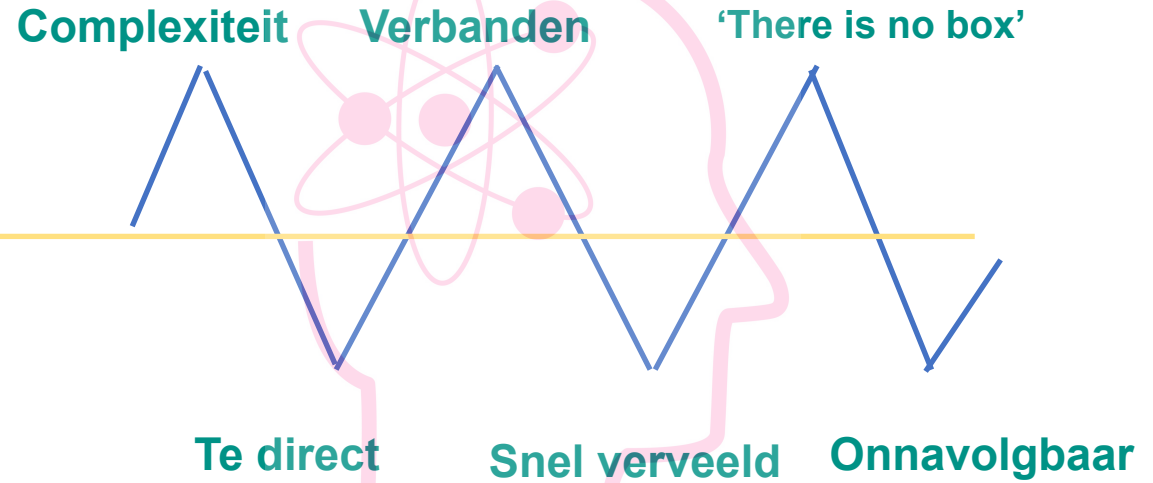
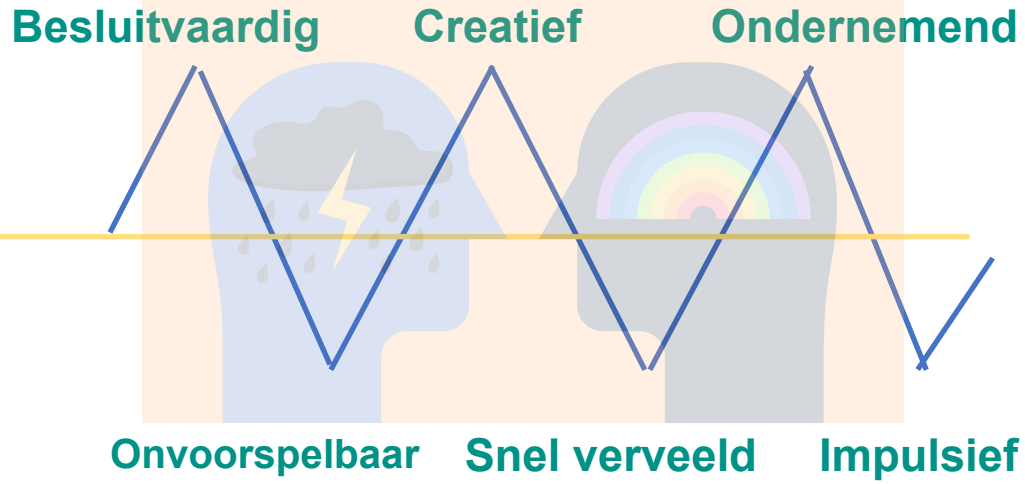
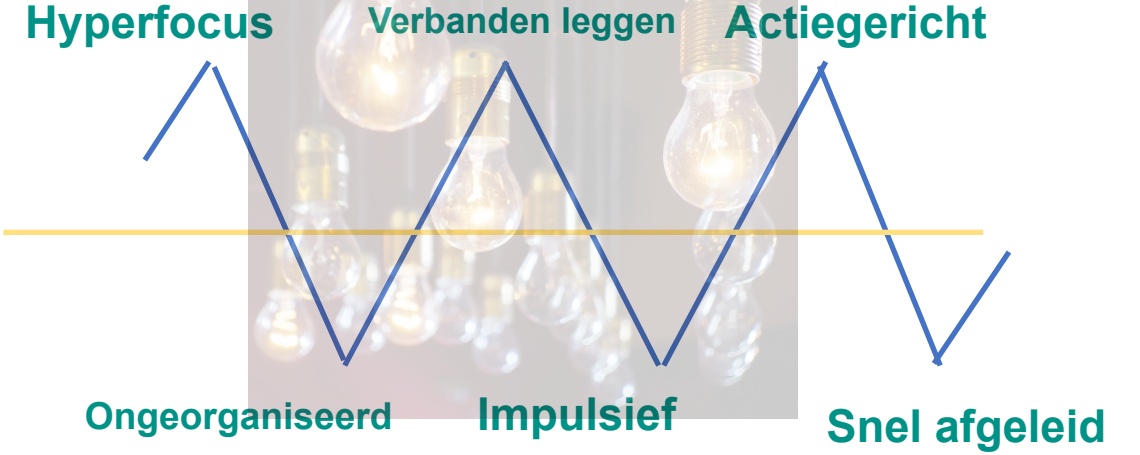
Dyslexic

Autisme

ADHD

Bipolair

Hoogbegaafd

We focussen meestal
op **Uitdagingen**
van Neurodivergenten

Laten we evenveel
focussen op hun
talenten en **kracht**

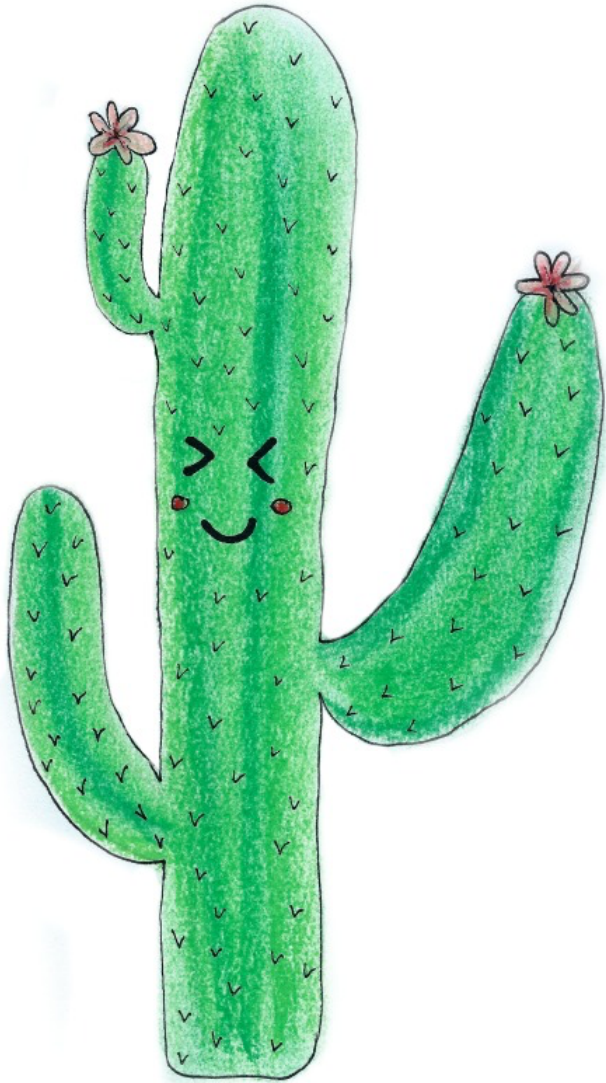
communicatie, coördinatie & collaboratie

...in plaats van aanpassen

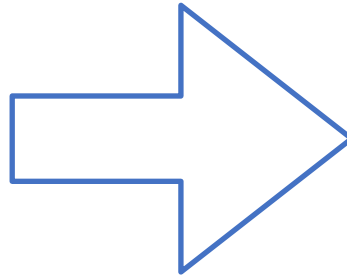
Dat is 'where the magic happens'!

Context is alles

Paradigmaverschuiving: van disability naar ability

Medische model

Diagnose
Ziek
Afwijkend
Stoornis
Beperking
Aanpassen
Behandelen

Sociale model

Erkennen
Accepteren
Waarderen
Talenten
Context creëren
Faciliteren
Minder gangbaar

IMAGINE A BUNCH OF APPLES MET AN
ORANGE, BUT INSTEAD OF JUST SAYING
IT'S AN ORANGE THEY CALLED IT APPLE
DEFICIENCY SYNDROME FRUIT.

Wendy Graves - Neurodiversity Collaborator

**That's kind of what it feels like being
autistic...**

Hoe zou jij jouw brein omschrijven?

“Ik beschrijf mijn brein als ‘mijn hersens hebben het hele berenbos al gezien terwijl de rest nog bij de kassa staat.’”

“Een browser met iets te veel tabs open. En niet meer weten waar de muziek vandaan komt.”

“Mijn brein heeft de motor van een Ferrari en de remmen van een fiets.”

“Ik heb een cloud (alles met alles in verbinding), maar daardoor niet makkelijk om snel en gestructureerd info over te dragen aan de meer typische windows breinen met hun mapjesstructuur.”

Waarom aandacht voor neurodiversiteit?

- Neurodiverse bedrijven lopen ver voor op heterogene bedrijven in brainpower en performance en daarmee een competitief voordeel
- Deze breinen beschikken over 21st century skills en zijn van essentieel belang voor complexe vraagstukken en **de digitale transformatie.**
(The Japan Times, 2022)
- Brengen **unieke ideeën, skillsets, perspectieven** en daardoor innovatie, probleemoplossingen. Minder gevoelig voor 'groupthink' en daardoor het tegengeluid in de organisatie.

De toekomst is aan neurodivergente mensen. 'Stuur in godsnaam een paar dyslectici naar Schiphol'

Neurodivergent brein Mondjesmaat hebben steeds meer bedrijven een beleid gericht op mensen wier brein anders werkt dan gemiddeld. Ook wel neurodiversiteit genoemd. Terecht, zeggen deskundigen, want de toekomst is neurodivers.

✍ Maartje Laterveer 🕒 16 juni 2022

🕒 Leestijd 8 minuten

Te vaak knelt het 'anders zijn' in onze systemen

15.000 leerplichtige **kinderen** zitten thuis door hun anders zijn

65% van de **autistische volwassenen** in Nederland heeft geen betaald werk¹⁾

60% van de **volwassenen met ADHD** zegt dat ze van baan hebben moeten wisselen vanwege hun ADHD²⁾

50% van de **neurodivergente mensen** met betaald werk kampen met mentale druk en burnoutverschijnselen³⁾

1) autismevriendelijk Nederland 2022; 2) SHRM 2020; 3) Willy Towers Watson 2022

Neurodivergente geluiden

Werkprocessen...

“De agile manier van werken vraagt van mij dat ik elke twee weken exact uitstippel. Maar het werkt voor mij gewoon niet. Soms komt na A niet B maar H. De manier van werken kost mij als dyslect erg veel energie en **doet mijn creativiteit en identiteit geweld aan.**”

Buitensluiten...

“In al mijn enthousiasme pakte ik vanalles op en maakte alvast een beginnetje hier en daar. Ik vind het leuk om met veel dingen tegelijk bezig te zijn. Totdat ik merkte dat er **een route om mij heen was**. Ik werd bij steeds minder zaken betrokken. Ik begreep er niks van.”

Grenzen...

“Ik ben als kind zo vaak als lui bestempeld. Ik doe er alles aan om dat niet meer over mezelf af te roepen. Daarmee ga ik echter wel geregeld **over mijn grenzen**. Mijn ADD brein werkt gewoon anders, maar dat naar buiten brengen? Dan maar een tandje bij.”

Wat maakt het grootste verschil op de werkvloer?

Prof Amanda Kirby (She/Her) • Aan het volgen
CEO of Do-IT Solutions., Campaigner for...
3 d • Bewerkt •

This week I want to know if you are Neurodivergent (think or have e.g. ADHD, dyspraxia, autism, DLD, dyslexia, dyscalculia...) what would make the most difference to you doing your best in your job?

You can post specifics too ..
I will post the compilation of answers to share as well.

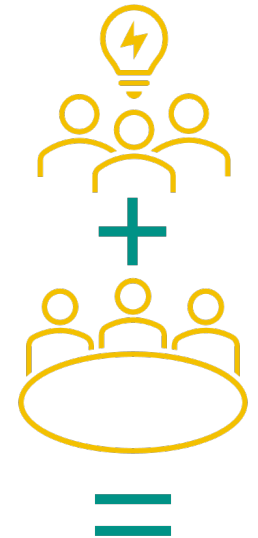
Are you neurodivergent -if there was one workplace adjustment or approach that would make it better for y... meer weergeven

De auteur kan zien hoe u stemt. [Meer informatie](#)

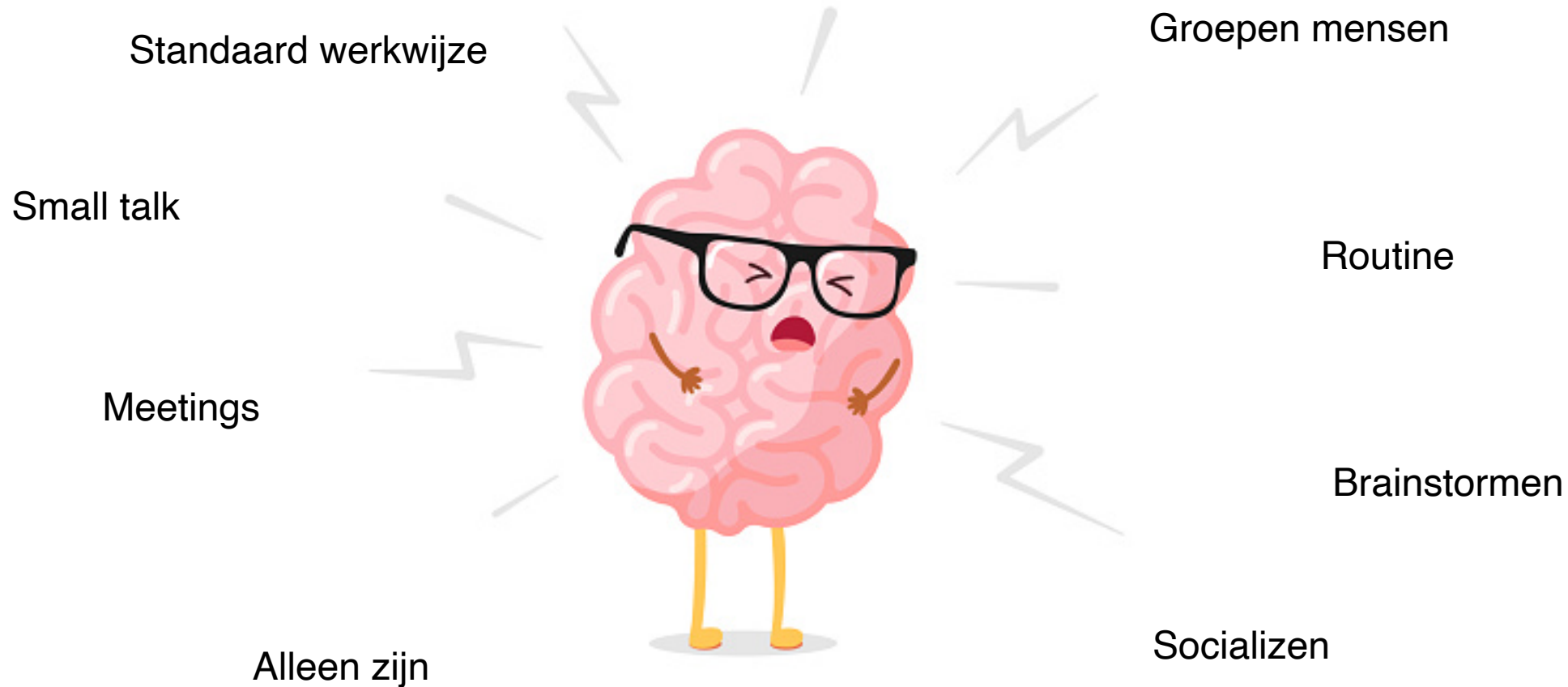
Tools such as assistive tech	11%
Attitudes by others	54%
Space and work place	26%
Other	9%

Je hebt een dag vol brainstormsessies gehad en een afsluitend etentje: hoe voel je je bij thuiskomst?

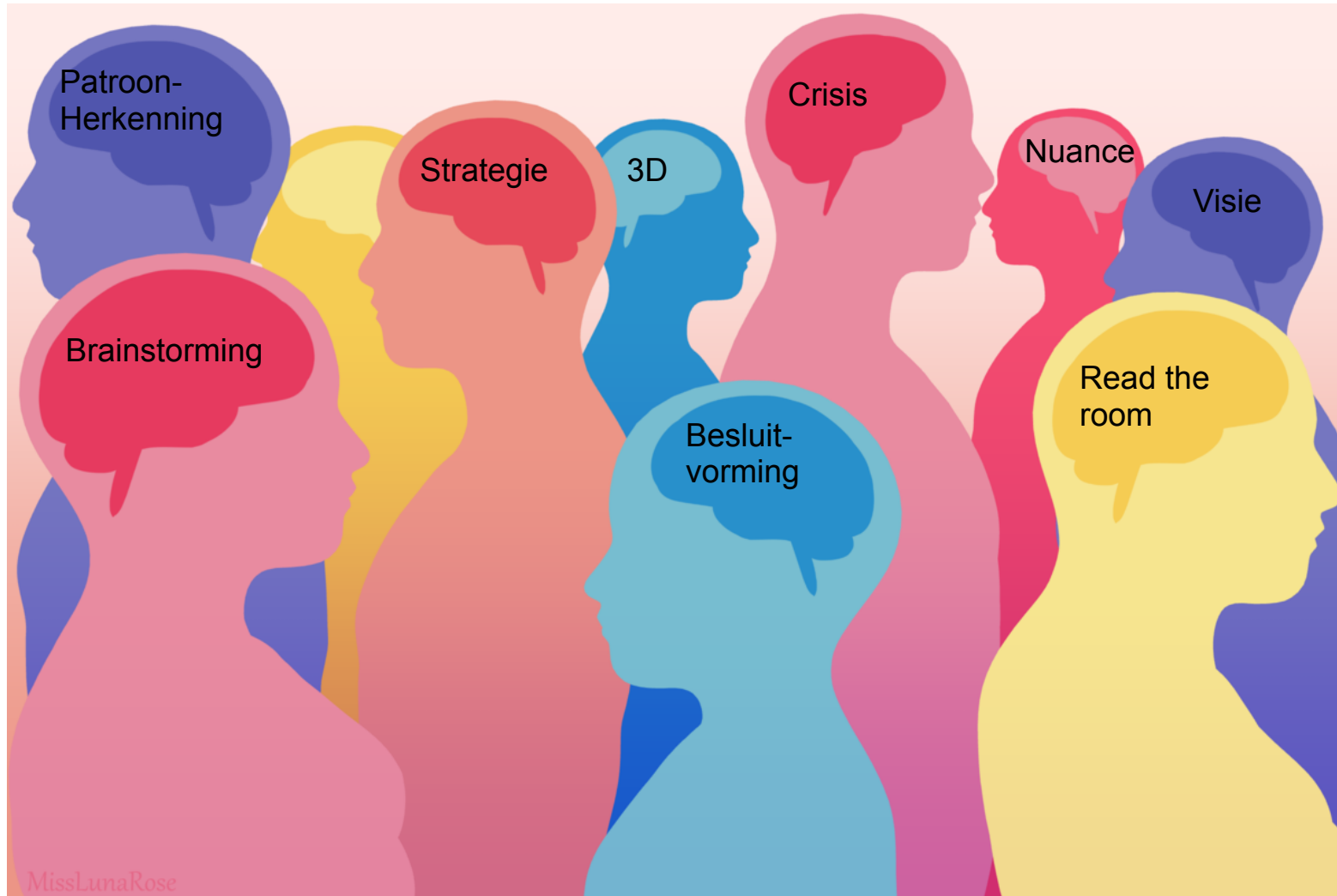
- A Fantastisch, ik heb het waarschijnlijk georganiseerd
- B Heerlijk om mijn medestudenten of collega's weer de hele dag te zien
- C Ik ben volledig uitgeput
- D OK. Back to business.
- E Nu gaan de ideeën lekker stromen

Niet elk brein gedijt even goed bij...

Verschillende type breinen excelleren in verschillende situaties

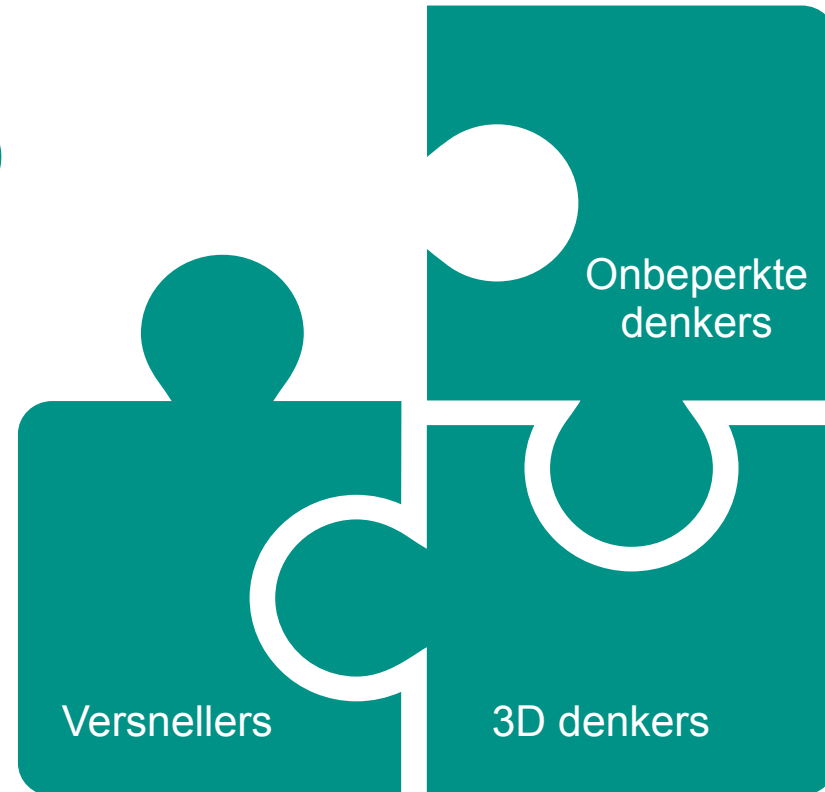
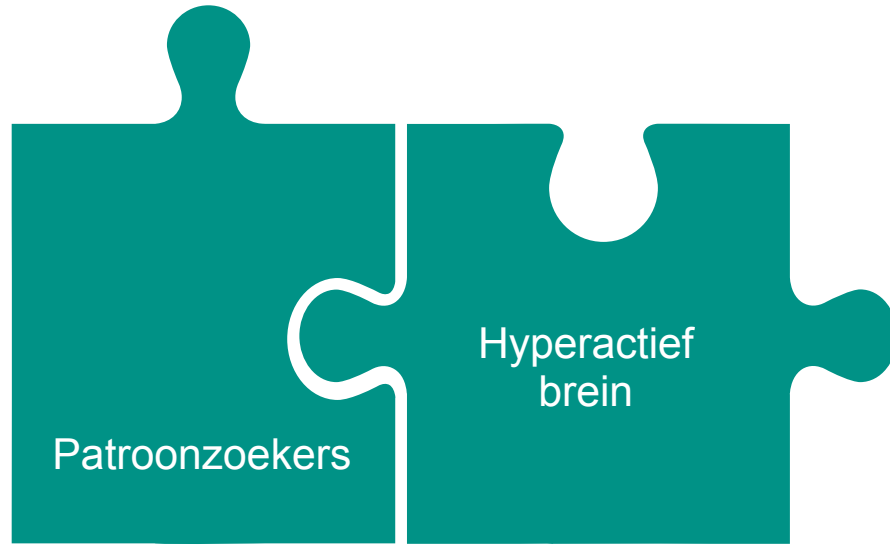
It's easy to be convinced that
you are the problem.

When you are trying to survive in
systems that weren't built for you.

MITA MALLICK

Van labels naar neurotypen ...

Wat is er nodig om 100% van de mensen te laten floreren?

Talent kan verborgen blijven door

- Aanpassen/maskeren
- Geen gelegenheid
- Negatieve lading van het talent
- Negatief zelfbeeld
- Vooroordelen
- Micro trauma
- Faalangst
- Ontbreken psychologische veiligheid
- Bedriegersyndroom

Kijken met een neuro-inclusieve bril

A graphic illustration featuring a grey silhouette of a human head in profile, facing right. The top of the head is open, and a large, colorful thought bubble or cloud-like shape extends upwards from the brain area. This shape is filled with a dense collection of small, colorful icons representing various concepts such as technology (laptop, smartphone, tablet, cloud), business (bar chart, pie chart, calculator, gear), communication (speech bubble, mail), and general ideas (lightbulb, magnifying glass, globe, hourglass). The background is a light, neutral color.

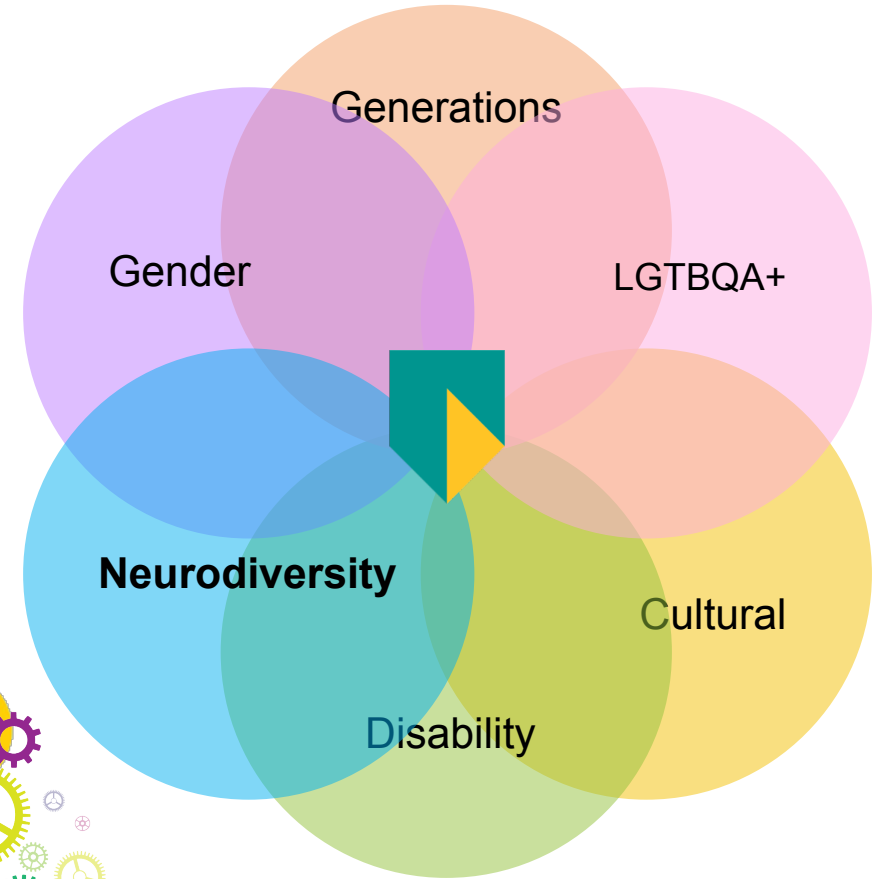
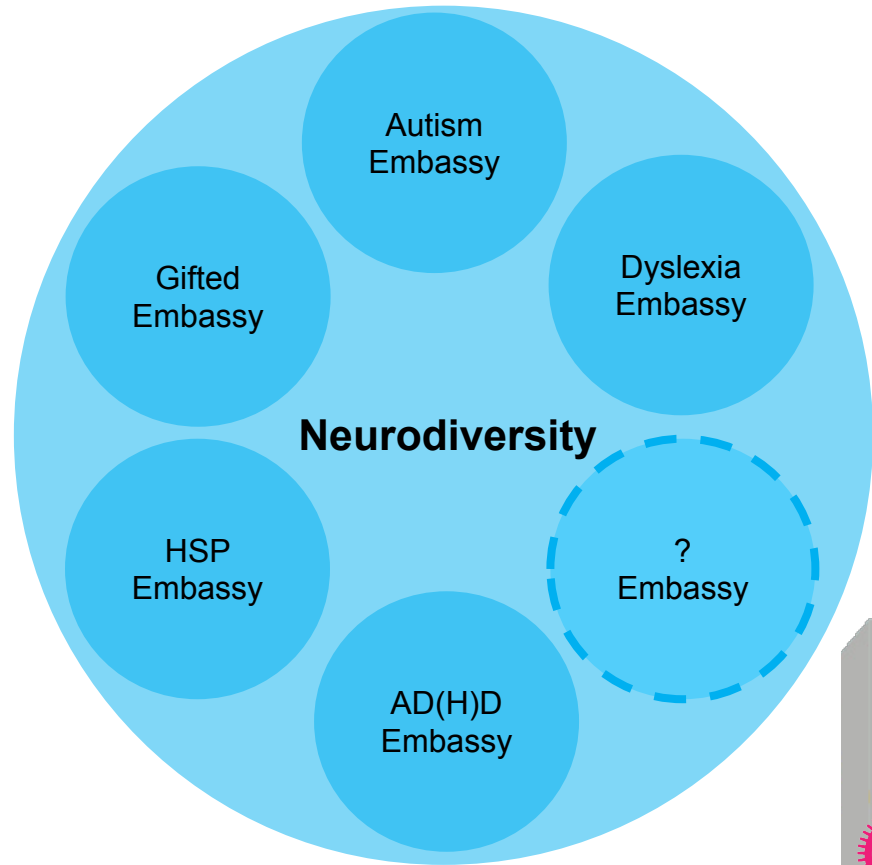
Voorbeelden uit de praktijk

ASML

Neurodiversiteit deel van Diversiteit & Inclusie ABN AMRO

Klik op de icoontjes voor de links

Intranet Site

Information en links naar alles op het gebied van Neurodiversiteit @ ABN AMRO

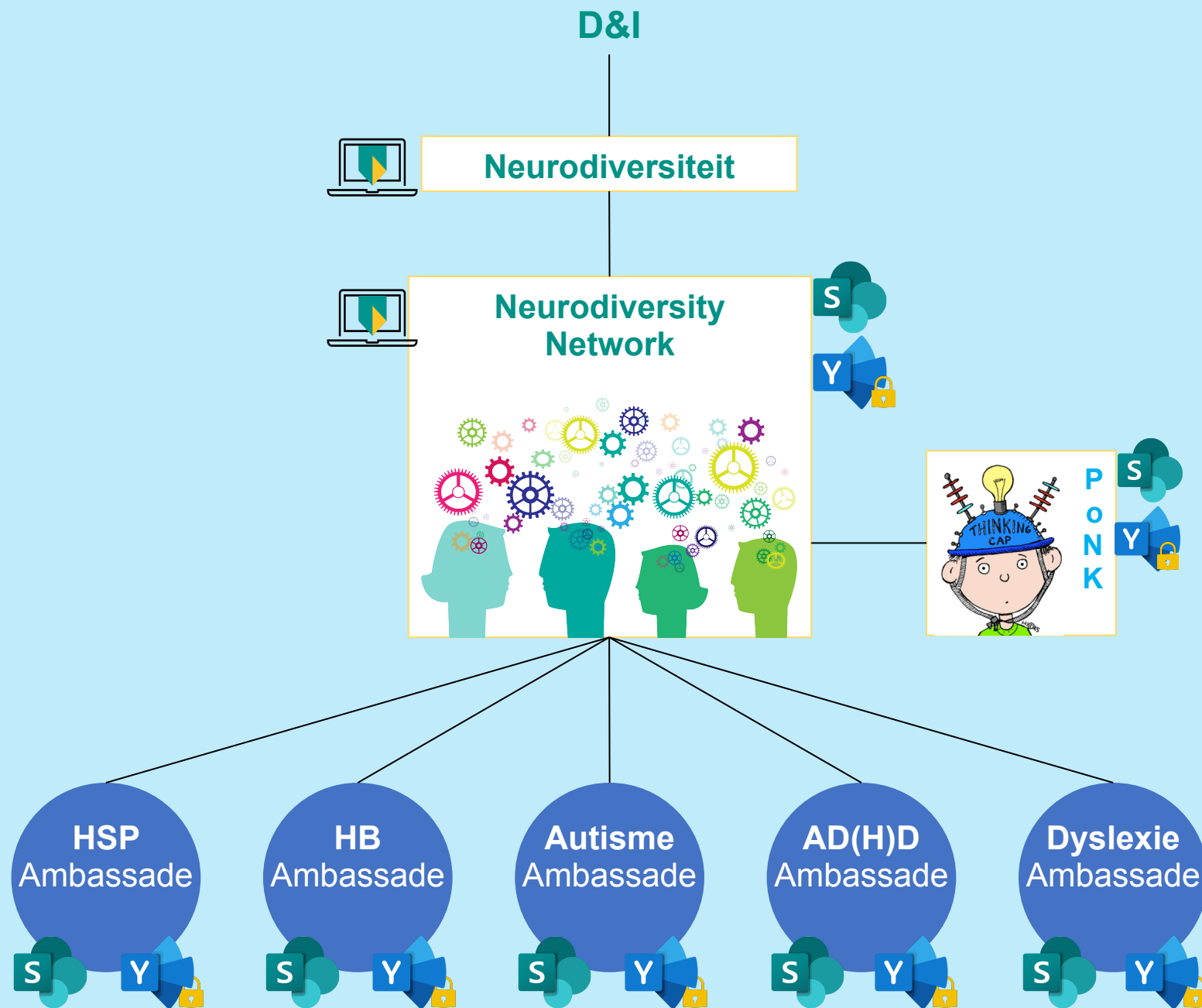
Community Collaboration Site

Voor het vinden en delen van informatie (boeken, artikelen, vlogs/podcasts, coaches), events, blogs en terugkijken sessies

(private) Yammer

Peer contact, in vertrouwelijke sfeer ervaringen, tips, links uitwisselen. Polls & aankondigingen delen

Samen zorgen we voor een neuro-inclusieve werkvloer!

1

Maak ruimte voor 'anders'

Bied meer ruimte voor aanpassing van rollen, werkwijzes, vrijheid, mandaat, minder vergadering, meer eigentijd en vertrouwen

2

Wees nieuwsgierig en stel vragen

"Hoe werkt dit voor jou?" Kijk met een neuro-inclusieve bril

3

Zorg voor psychologische veiligheid

Het vergt moed om je uit te spreken, of jezelf niet te maskeren, helemaal als je altijd als anders of raar werd beschouwd

4

Wees een bondgenoot

exception + ally = exceptionally effective! Vraag altijd naar het andere standpunt, het minderheidsperspectief

5

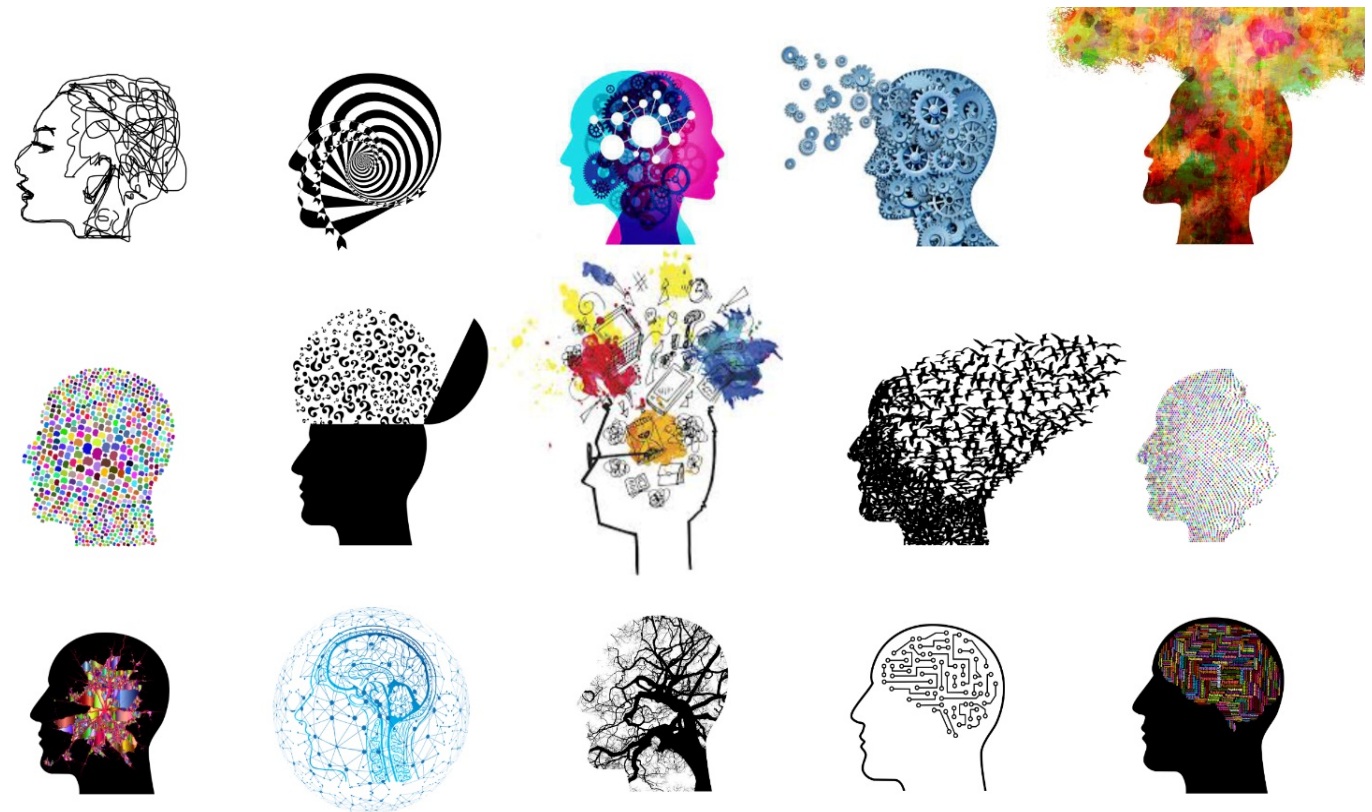
Focus op sterke punten

Buitengewone breinen hebben buitengewone talenten

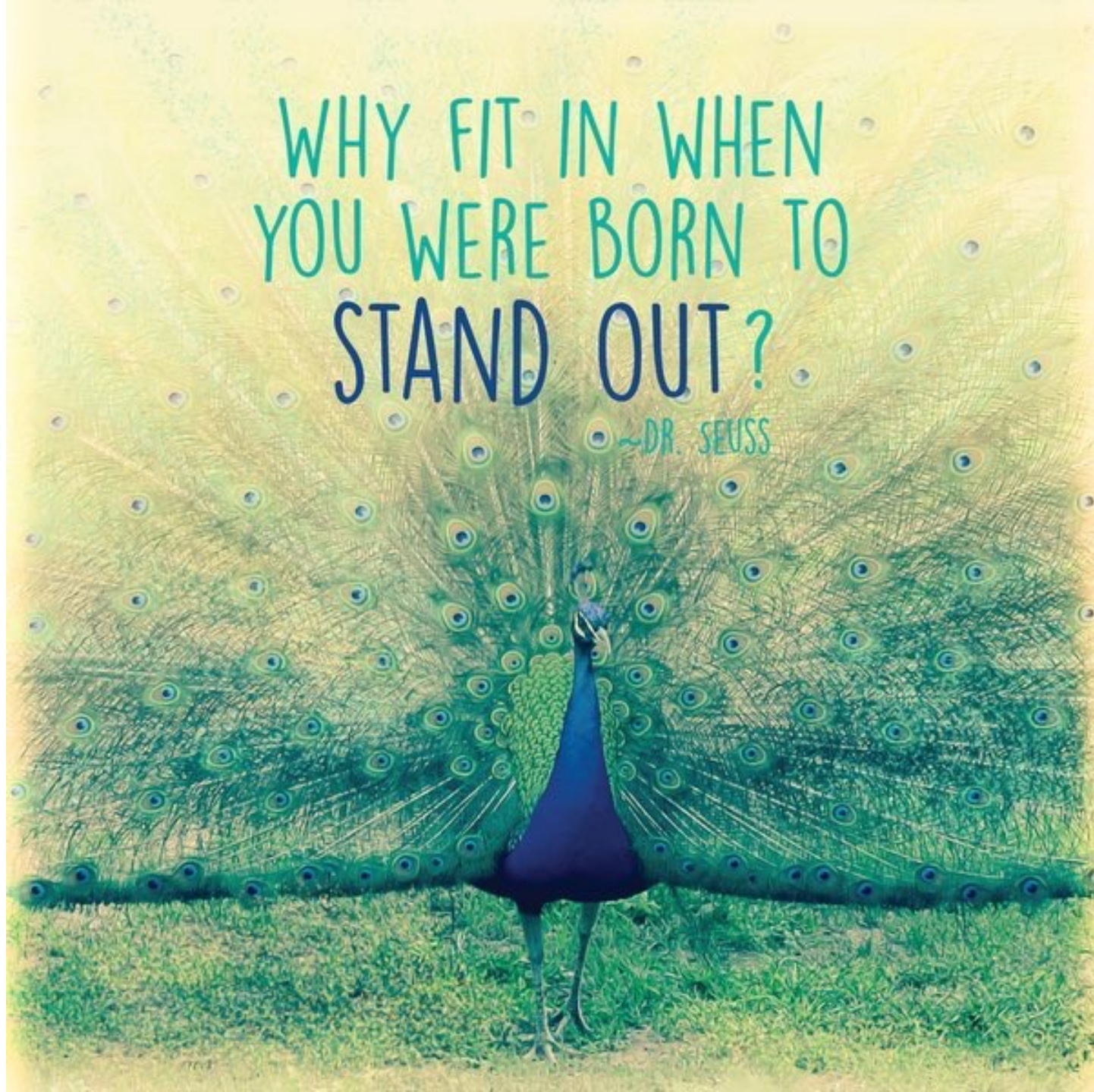
Neurodiversiteit is de mooie realiteit dat we allemaal uniek zijn in brein, geest en bedrading

Dit moeten we vieren en omarmen, en voorkomen dat taal en labels voor ons bepalen wat **normaal** is en wat **niet**.

WHY FIT IN WHEN
YOU WERE BORN TO
STAND OUT?

~DR. SEUSS

Let's connect!

Saskia Schepers

saskiaschepers@icloud.com

[Connect on LinkedIn](#)

Neurodiversiteit Netwerk
Nederland

Juni 2023